

National 3
Course
Specification

Sònrachadh Cùrsa Nuadh-eòlas Nàiseanta 3

Bho Lùnastal 2013

An deasachadh seo: Giblean 2013, dreach 1.0

Faodar an sònrachadh seo ath-riochdachadh gu h-iomlan no ann am pàirt airson adhbharan foghlaim fhad 's nach fhaighear prothaid bhon ath-riochdachadh, agus, ma thèid pàirt dheth ath-riochdachadh, gun tèid aithne a thoirt don tùs. Faodar lethbhreacan a bharrachd den t-Sònrachadh Cùrsa seo luchdachadh a-nuas bho làrach-lìn SQA: www.sqa.org.uk.

Thoir fa-near nota air atharraichean aig deireadh Sònrachadh a' Chùrsa seo airson mion-fhiosrachadh mu atharraichean bhon dreach eile (far a bheil seo iomchaidh).

© Ùghdarras Theisteanas na h-Alba 2013

Cnàmhan a' Chùrsa

Tìotal a' Chùrsa: Nuadh-eòlas Nàiseanta 3

SCQF: ìre 3 (18 puingean creideis SCQF)

Còd a' Chùrsa: ri thighinn

Aonadan Riatanach

Nuadh-eòlas: Deamocrasaidh ann an Alba agus san Rìoghachd Aonaichte (Nàiseanta 3)	6 puingean creideis SCQF
Nuadh-eòlas: Cùisean Sòisealta san Rìoghachd Aonaichte (Nàiseanta 3)	6 puingean creideis SCQF
Nuadh-eòlas: Cùisean Eadar-nàiseanta (Nàiseanta 3)	6 puingean creideis SCQF

Ìre tòiseachaidh

Gheibhear a-steach don Chùrsa seo le cead an ionaid. Ge-tà, bhiodh dùil gum biodh luchd-ionnsachaidh air na sgilean, an t-eòlas agus an tuigse riatanach fhaighinn bho na teisteanasan a leanas no feadhainn cho-ionann, agus/no eòlas:

- ◆ Cùrsa Chuspairean Sòisealta Nàiseanta 2 no Aonadan buntainneach bhon chùrsa

A thaobh ionnsachadh agus eòlas ro-làimh, dh'fhaodadh eòlasan agus builean buntainneach a bhith nam bunait iomchaidh airson an Cùrsa seo a dhèanamh cuideachd.

Adhartas

Dh'fhaodadh an Cùrsa seo no na h-Aonadan aige a bhith nan slighe air adhart gu:

- ◆ Cùrsa Nuadh-eòlais no Aonadan bhon Chùrsa aig Nàiseanta 4
- ◆ tuilleadh ionnsachaidh, cosnadh agus/no trèanadh

Tha tuilleadh mion-fhiosrachaidh anns an earrainn air Feallsanachd.

Co-ionannachd agus in-ghabhail

Tha an Sònrachadh Cùrsa seo air a dhealbh gus dèanamh cinnteach nach eil bacaidhean neo-riatanach ann ro ionnsachadh no measadh. Bu chòir feumalachdan luchd-ionnsachaidh fa leth a thoirt fa-near nuair a thatar a' planaigeadh eòlasan ionnsachaidh, a' taghadh dòighean measaidh no a' cnuasachadh air fianais eile. Airson fiosrachadh a bharrachd, seall air *Notaichean-taic a' Chùrsa*.

Feallsanachd

Tha na Cùrsaichean Nàiseanta ùra agus ùraichte uile a' nochdadh luachan, adhbharan agus prionnsapalan Curraicealam airson Sàr-mhathais. Tha iad a' tairgsinn sùbailteachd, barrachd ùine airson ionnsachadh, fòcas nas fheàrr air sgilean agus a' cleachdadh ionnsachadh, agus cothrom airson pearsanachadh agus roghainn.

Anns a' Chùrsa seo, agus na h-Aonadan a tha nam pàirt dheth, bidh cuideam air leasachadh sgilean agus cleachdadh nan sgilean sin. Bidh dòighean measaidh co-rèireach, freagarrach agus a' cur air adhart sàr chleachdadh, a' leigeil le luchd-ionnsachaidh na h-irean as àirde a tha nan comas a ruighinn.

Tha an Cùrsa seo a' toirt chothroman do luchd-ionnsachaidh cumail orra a' faighinn agus a' leasachadh buadhan agus comasan nan ceithir comasachdan, cho math ri sgilean airson ionnsachadh, sgilean airson beatha agus sgilean airson obair.

Bheir na Cùrsaichean gu lèir cothroman do luchd-ionnsachaidh farsaingeachd, dùbhlàn agus cleachdadh a leasachadh, ach bidh fòcas agus cothromachd a' mheasaidh freagarrach airson an raoin cuspair.

Dàimh eadar an Cùrsa agus luachan, adhbharan agus prionnsapalan Curraicealam airson Sàr-mhathais

Tha an Cùrsa Nuadh-eòlais a' togail air prionnsapalan agus cleachdadh airson eòlas sòisealta agus thèid a leasachadh gu h-àraidh, ged nach ann buileach, fon cheann 'daoine ann an comann-sòisealta, eaconamaidh agus gnothachas' taobh a-staigh nan eòlasan agus nam builean ann an raon curraicealaim eòlas sòisealta.

Brosnaichidh an Cùrsa seo luchd-ionnsachaidh gus beachdan cudromach a leasachadh, a' gabhail a-steach: inntinn fhosgailte agus spèis do luachan, creideasan agus cultaran dhaoine eile; a bhith fosgailte do smaoineachadh agus bheachdan ùra; mothachadh air dleastanas agus saoranachd chruinneil.

Bheir an Cùrsa seo tuigse nas fheàrr do luchd-ionnsachaidh air an t-saoghal cho-aimsireil agus an àite fhèin ann. Tro bhith a' dèanamh a' Chùrsa seo, leasaichidh luchd-ionnsachaidh na ceithir comasachdan ann an iomadh dòigh. Mar eisimpleir, thèid sealladh an luchd-ionnsachaidh a leudachadh agus bidh dùbhlàn romhpa coimhead air an t-saoghal ann an dòighean ùra. Fàsaidh a' mhisneachd aca nuair a thòisicheas iad a' tuigsinn barrachd mun dearbh-aithne fhèin agus mun àite fhèin san t-saoghal cho-aimsireil. Togaidh luchd-ionnsachaidh frèam de eòlas agus tuigse shòisealta, phoilitigeach agus eaconamach a chuidicheas iad gus mothachadh fhaighinn air saoranachd earbsach.

Bheir an obair rannsachaidh agus breithneachaidh sa Chùrsa seo eòlas cudromach do luchd-ionnsachaidh a thaobh a bhith a' cur ri obair-buidhne agus cuideachd a bhith ag obair air an ceann fhèin. Gheibh luchd-ionnsachaidh buadhan a bhios cudromach airson am beatha agus an obair.

Tro sgilean agus susbaint a' Chùrsa seo, gheibh luchd-ionnsachaidh barrachd tuigse air an t-siostam phoilitigeach dheamocratach agus an àite fhèin ann. Tro seo, agus am fòcas air tuigse shòisealta agus eaconamach, gheibh luchd-ionnsachaidh mothachadh air saoranachd earbsach. Leis gum bi cuideam air cleachdadh stòran agus dèanamh

cho-dhùnaidhean, thèid sgilean smaoineachaidh a leasachadh. Mean air mhean thig piseach air sgilean litearrachd agus àireamhachd luchd-ionnsachaidh cuideachd.

Adhbhar agus amasan a' Chùrsa

Fosglaidh Nuadh-eòlas saoghal comann-sòisealta co-aimsireil do luchd-ionnsachaidh.

'S e adhbhar Nuadh-eòlais eòlas agus tuigse an neach-ionnsachaidh a leasachadh a thaobh chùisean poilitigeach agus sòisealta co-aimsireil ann an co-theacsaichean ionadail, ann an Alba, san Rìoghachd Aonaichte agus gu h-eadar-nàiseanta. Anns na co-theacsaichean sin, gheibh luchd-ionnsachaidh mothachadh air na cùisean sòisealta agus poilitigeach a choinnicheas iad nam beatha. Thèid an t-adhbhar seo a thoirt gu buil tro bhith a' dèanamh nan trì Aonadan sa Chùrsa gu soirbheachail.

Tron Chùrsa seo, gabhaidh luchd-ionnsachaidh sgrùdadh ciallach air comann-sòisealta co-aimsireil os làimh, agus thèid togail air na h-aon bhun-bheachdan agus cuspairean tarsainn air na h-Aonadan. Leasaichidh an Cùrsa seo na sgilean a chuidicheas luchd-ionnsachaidh gus na pròiseasan sòisealta agus poilitigeach a choinnicheas iad an-dràsta agus san àm ri teachd a thuigsinn, agus pàirt a ghabhail annta.

Tha Nuadh-eòlas a' cur gu sònraichte ris a' churraicealam le bhith a' cur nan saidheansan sòisealta - poilitigs, soiseòlas agus eaconamas - gu feum agus, far a bheil sin iomchaidh, beachdan air an toirt bho chuspairean sòisealta eile. Mar sin, 's e dòigh-obrach ioma-chuspaireil a th' aige.

'S iad prìomh amasan a' Chùrsa seo gun leasaich luchd-ionnsachaidh:

- ◆ grunn sgilean làimhseachadh fiosrachaidh
- ◆ tuigse bhunaiteach air prìomh fheartan deamocrasaidh
- ◆ tuigse bhunaiteach air cùisean sòisealta aig ìrean ionadail, Albannach, nàiseanta agus eadar-nàiseanta
- ◆ mothachadh air beachdan eadar-dhealaichte air an àite aig riaghaltas
- ◆ mothachadh air na dòighean san dèilig comainn-shòisealta ri còmhstri
- ◆ tuigse air, agus sùim do chòraichean agus dleastanasan daonna agus laghail bunaiteach.

Fiosrachadh mu luchd-ionnsachaidh àbhaisteach a dhèanadh an Cùrsa

Tha an Cùrsa seo freagarrach airson luchd-ionnsachaidh eadar-dhealaichte, bhon fheadhainn a tha ag iarraidh tuigse nas fheàrr fhaighinn air comann-sòisealta co-aimsireil agus air an àite aca fhèin ann, gu luchd-ionnsachaidh a tha airson a dhol air adhart gu trèanadh nas speisealaichte no gu foghlam adhartach no cosnadh.

Gheibhear a-steach don Chùrsa seo le cead an ionaid. Ge-tà, 's dòcha gum bi e feumail do luchd-ionnsachaidh na sgilean agus an t-eòlas a bhith aca a chaidh a leasachadh tro eòlasan agus builean buntainneach bhon fhoghlam fharsaing choitcheann no teisteanasan co-ionann.

Le bhith a' coileanadh a' Chùrsa seo gu soirbheachail leasaichidh luchd-ionnsachaidh grunn sgilean cudromach a ghabhas toirt tarsainn, a' gabhail a-steach: a' cleachdadh

beagan de dh'fhiosrachadh mu chùisean co-aimsireil gus cunntasan goirid agus mìneachaidhean bunaitich a thoirt fhad 's a tha iad a' comharrachadh firinn agus leiteachas; a' dèanamh cho-dhùnaidhean agus a' tighinn gu co-dhùnaidhean; a' cur argamaidean bunaitich ri chèile; a' cur bheachdan, bharailean, agus cho-dhùnaidhean an cèill.

Tha Aonadan agus Cùrsaichean Nuadh-eòlais gan tabhann bho SCQF ìre 3 gu SCQF ìre 7. Gabhaidh adhartas dìreach a dhèanamh tro na h-ìrean de theisteanasan Nuadh-eòlais agus tarsainn gu teisteanasan eile san t-sreath de Chùrsaichean ann an Eòlas Sòisealta.

Leigidh Cùrsa Nuadh-eòlas Nàiseanta 3 luchd-ionnsachaidh a-steach gu tuilleadh ionnsachaidh, cosnadh agus trèanadh. Tha an Cùrsa seo na ullachadh airson tòrr obraichean agus dhreuchdan eadar-dhealaichte.

Structar a' Chùrsa agus cumhachan coileanaidh

Structar a' Chùrsa

Leasaichidh an Cùrsa seo grunn sgilean inntinneil. Brosnaichidh e ionnsachadh gnìomhach fhad 's a tha e a' leasachadh tuigse air comann-sòisealta co-aimsireil. Togaidh agus cleachdaidh luchd-ionnsachaidh eòlas buntainneach. Tro bhith a' cleachdadh beagan stòran fiosrachaidh, leasaichidh iad sgilean a thaobh a bhith a' cleachdadh fiosrachadh gus cùisean poilitigeach, sòisealta agus eadar-nàiseanta a thuigsinn.

Le bhith a' dèanamh a' Chùrsa seo leasaichidh luchd-ionnsachaidh grunn sgilean cudromach a ghabhas toirt tarsainn: a' cleachdadh beagan de dh'fhiosrachadh mu chùisean co-aimsireil gus tuairisgeulan goirid agus mìneachaidhean bunaiteach a thoirt fhad 's a tha iad a' comharrachadh firinn agus leiteachas; a' dèanamh cho-dhùnaidhean agus a' tighinn gu co-dhùnaidhean; a' cur argamaidean bunaiteach ri chèile; agus a' cur bheachdan, bharailean, agus cho-dhùnaidhean an cèill.

Thèid na sgilean gu h-àrd a leasachadh agus a chleachdadh tarsainn air co-theacsaichean poilitigeach, sòisealta agus eadar-nàiseanta sna h-Aonadan a leanas. Bheir gach Aonad cothroman cuideachd do luchd-ionnsachaidh a bhith ag amas air sgilean sònraichte.

Tha trì Aonadan riatanach sa Chùrsa seo. Taobh a-staigh gach Aonaid tha sùbailteachd a thaobh chuspairean a dh'fhaodar sgrùdadh gus pearsanachadh agus roghainn a cheadachadh.

Tha Aonadan nan cunntasan air slatan-tomhais airson measadh, 's chan ann nam prògraman ionnsachaidh agus teagaisg. Gabhaidh an libhrigeadh ann an grunn dhòighean.

Thèid na prionnsapalan gu h-àrd a chleachdadh anns na h-Aonadan gu h-ìosal:

Nuadh-eòlas: Deamocrasaidh ann an Alba agus san Rìoghachd Aonaichte (Nàiseanta 3)

San Aonad seo, leasaichidh luchd-ionnsachaidh sgilean àbhaisteach le bhith a' cleachdadh stòran fiosrachaidh gus firinn agus leiteachas a chomharrachadh. Gheibh luchd-ionnsachaidh eòlas bunaiteach air feartan deamocrasaidh 's air an t-siostam phoilitigeach ann an Alba agus san Rìoghachd Aonaichte. Bidh roghainn aig luchd-ionnsachaidh an uair sin sgrùdadh nas doimhne a dhèanamh air feartan às **an dàrna cuid** deamocrasaidh agus an siostam poilitigeach ann an Alba **no** deamocrasaidh agus an siostam poilitigeach san Rìoghachd Aonaichte.

Nuadh-eòlas: Cùisean Sòisealta san Rìoghachd Aonaichte (Nàiseanta 3)

San Aonad seo, leasaichidh luchd-ionnsachaidh sgilean àbhaisteach le bhith a' cleachdadh stòran fiosrachaidh gus co-dhùnaidhean bunaiteach a dhèanamh. Gheibh luchd-ionnsachaidh eòlas bunaiteach air feartan chùisean sòisealta san Rìoghachd Aonaichte. Bidh roghainn aig luchd-ionnsachaidh sgrùdadh a dhèanamh air feartan às **an dàrna cuid** neo-ionannachd shòisealta **no** eucoir agus an lagh san Rìoghachd Aonaichte.

Nuadh-eòlas: Cùisean Eadar-nàiseanta (Nàiseanta 3)

San Aonad seo, leasaichidh luchd-ionnsachaidh sgilean àbhaisteach le bhith a' cleachdadh stòran fiosrachaidh gus tighinn gu co-dhùnaidhean bunaiteach. Gheibh

luchd-ionnsachaidh eòlas bunaiteach air feartan chùisean eadar-nàiseanta. Bidh roghainn aig luchd-ionnsachaidh sgrùdadh a dhèanamh **an dàrna cuid** air feartan sòis-eaconamach agus poilitigeach tè de chumhachdan mòra an t-saoghail **no** cùis o chionn ghoirid san t-saoghal.

Cumhachan coileanaidh

Gus Cùrsa Nuadh-eòlas Nàiseanta 3 a choileanadh, feumaidh luchd-ionnsachaidh gach Aonad riatanach a phasaigeadh. Chithear na h-Aonadan riatanach ann an earrann Cràmhan a' Chùrsa.

Chan eil Cùrsaichean Nàiseanta 3 air an rangachadh.

Sgilean, eòlas agus tuigse

Thèid tuilleadh fiosrachaidh mu sgilean, eòlas agus tuigse airson a' Chùrsa a thoirt seachad ann an *Notaichean-taic a' Chùrsa*. Bidh tar-shealladh farsaing air na sgilean cuspair, air an eòlas, agus air an tuigse a thèid a chòmhdach sa Chùrsa, anns an earrainn seo.

Tha seo a' còmhdach:

- ◆ a' cleachdadh stòran fiosrachaidh gus firinn agus leiteachas a chomharrachadh ann an co-theacsaichean poilitigeach air a bheilear eòlach
- ◆ a' cleachdadh stòran fiosrachaidh gus co-dhùnadh a dhèanamh agus a dhìon ann an co-theacsaichean sòisealta air a bheilear eòlach
- ◆ a' cleachdadh stòran fiosrachaidh gus tighinn gu co-dhùnaidhean ciallach mu chùisean eadar-nàiseanta air a bheilear eòlach, agus an dìon
- ◆ a' cleachdadh eòlas agus tuigse air prìomh fheartan deamocrasaidh ann an Alba agus san RA le bhith a' toirt seachad thuairisgeulan bunaiteach, firinneach
- ◆ a' cleachdadh eòlas agus tuigse air prìomh fheartan cùis shòisealta mhòir ann an Alba agus san RA le bhith a' toirt seachad thuairisgeulan bunaiteach, firinneach
- ◆ a' cleachdadh eòlas agus tuigse air prìomh fheartan cùis eadar-nàiseanta a tha a' buntainn ri tè de chumhachdan mòra an t-saoghail no ri cùis o chionn ghoirid san t-saoghal, le bhith a' toirt seachad thuairisgeulan bunaiteach, firinneach

Bidh sgilean, eòlas agus tuigse a bhios sa Chùrsa a rèir ìre SCQF a' Chùrsa. Bheir sònrachaidhean ìre SCQF tuilleadh fiosrachaidh air feartan agus coileanadh ris am bi dùil aig gach ìre SCQF. (www.sqa.org.uk/scqf)

Measadh

Tha tuilleadh fiosrachaidh mu mheasadh airson a' Chùrsa ann an *Notaichean-taic a' Chùrsa*.

Measadh Aonaid

Tha in-mheasadh ga dhèanamh air gach Aonad mu choinneamh nan cumhachan a chithear anns na Sònrachaidhean Aonaid.

Faodar am measadh Aonad mu seach no le co-mheasadh.

Thèid am measadh soirbheachail/neo-shoirbheachail anns na h-ionadan fhèin. Nì SQA dearbhadh-càileachd mionaideach, a' gabhail a-steach dearbhadh a-muigh, gus dèanamh cinnteach gu bheil am breithneachadh measaidh cunbhalach agus a rèir ìrean nàiseanta.

Bidh measadh nan Aonadan sa Chùrsa seo mar a leanas:

Nuadh-eòlas: Deamocrasaidh ann an Alba agus san Rìoghachd Aonaichte (Nàiseanta 3)

Bidh aig an neach-ionnsachaidh ri fianais a shealltainn air:

- ◆ comas beagan stòran fiosrachaidh a chleachdadh gus firinn agus leiteachas a chomharrachadh ann an co-theacsa air a bheilear eòlach bho chùisean poiliteigeach ann an Alba agus san Rìoghachd Aonaichte, agus beachd a thoirt orra
- ◆ eòlas agus tuigse bunaiteach, a tha gu ìre mhòr fìrinneach, air cùis phoiliteigeach san Rìoghachd Aonaichte air a toirt bho cho-theacsa mu Alba agus/no mun Rìoghachd Aonaichte gu lèir

Nuadh-eòlas: Cùisean Sòisealta san Rìoghachd Aonaichte (Nàiseanta 3)

Bidh aig an neach-ionnsachaidh ri fianais a shealltainn air:

- ◆ comas beagan stòran fiosrachaidh a chleachdadh gus co-dhùnadh a dhèanamh agus a dhìon ann an co-theacsaichean air a bheilear eòlach mu chùis shòisealta san Rìoghachd Aonaichte
- ◆ eòlas agus tuigse bunaiteach, a tha gu ìre mhòr fìrinneach, air cùis shòisealta san RA air a toirt an dàrna cuid bho cho-theacsa neo-ionannachd shòisealta san Rìoghachd Aonaichte no eucoir agus an lagh san Rìoghachd Aonaichte

Nuadh-eòlas: Cùisean Eadar-nàiseanta (Nàiseanta 3)

Bidh aig an neach-ionnsachaidh ri fianais a shealltainn air:

- ◆ comas beagan stòran fiosrachaidh a chleachdadh gus tighinn gu co-dhùnadh ciallach agus a dhìon ann an co-theacsaichean air a bheilear eòlach mu chùis eadar-nàiseanta
- ◆ eòlas agus tuigse bunaiteach, a tha gu ìre mhòr fìrinneach, air cùis eadar-nàiseanta air a toirt an dàrna cuid bho sgrùdadh air tè de chumhachdan mòra an t-saoghail no cùis o chionn ghoirid san t-saoghal

Bidh eisimpleirean de dhòighean measaidh airson nan Aonadan seo rim faighinn anns a' *Ghoireas Measaidh Nàiseanta*.

Leasachadh sgilean airson ionnsachadh, sgilean airson beatha agus sgilean airson obair

Tha dùil gun leasaich luchd-ionnsachaidh sgilean farsaing, coitcheann tron Chùrsa seo. Tha na sgilean a bhios luchd-ionnsachaidh a' leasachadh agus a' leudachadh tron Chùrsa stèidhte air *Skills Framework: Skills for Learning, Skills for Life and Skills for Work* le SQA agus tha iad bho na prìomh raointean sgilean gu h-ìosal. Feumar iad seo fhisge a-steach don Chùrsa far a bheil cothroman iomchaidh ann.

1 Litearrachd

1.1 Leughadh

2. Àireamhachd

2.3 Làimhseachadh fiosrachaidh

4 Comas-obrach, iomairt agus saoranachd

4.6 Saoranachd

5 Sgilean smaoineachaidh

5.2 A' tuigsinn

5.3 A' cleachdadh

Tha leudachadh air na sgilean seo ri fhaighinn ann an *Skills Framework: Skills for Learning, Skills for Life and Skills for Work* le SQA. Bidh ìre nan sgilean sin freagarrach airson ìre a' Chùrsa. Tha tuilleadh fiosrachaidh mu bhith a' fighe a-steach sgilean airson ionnsachadh, sgilean airson beatha agus sgilean airson obair airson a' Chùrsa ri fhaighinn ann an *Notaichean-taic a' Chùrsa*.

Fiosrachadh rianachd

Foillsichte: Giblean 2013 (dreach 1.0)

Sàr-chlas: ri thighinn

Eachdraidh atharraichean ann an Sònrachadh a' Chùrsa Nàiseanta

Mion-fhiosrachadh a' Chùrsa	Dreach	Iomradh air an atharrachadh	Ùghdarrachtaiche	Deit